

Katedra filozofie Filozofické fakulty UP v Olomouci zve na přednášky **Jednoty filozofické**, které se konají v cyklu **Dialog přírodních a humanitních věd** každou středu od 13:15 hodin v učebně 1.16 na Kateřinské 17. Program: <http://sites.google.com/site/soucasnafilosofie/>.

Proč, proč, proč, proč? aneb K problematice proximátní a ultimátní argumentace psychických jevů

Mgr. Kateřina Klapilová, Ph. D.

Fakulta humanitních studií UK v Praze

2. duben 2014

Abstrakt: Vědecké poznávání lidského chování a kognitivních mechanismů probíhá paralelně na mnoha úrovních, které jsou směřovány, vzájemně ignorovány a co hůř, občas také stavěny do kontroverze. Zejména směřování ultimátní (proč daný mechanismus existuje) a proximátní (jakým způsobem funguje) argumentace způsobuje vzájemné nepochopení vědců zabývajících se odlišnými oblastmi základního (nejen) psychologického výzkumu. Ve světle dnes již legendárního Tinbergenova konceptu 4 úrovní vysvětlení, jež by (nejlépe všechny) měly být objasněny při zkoumání chování (potažmo psychických fenoménů), se však tyto spory dají nazvat prostým míjením. Teprve spojením všech poznatků a teorií z řady disciplín je možno poskytnout alespoň částečně komplexní obrázek o behaviorálních a psychických jevech. Na několika příkladech z oblastí vlastního výzkumu se pokusím ukázat, že zodpovědět všechny Tinbergenovy otázky a) není vůbec jednoduché, b) prakticky nikdy nelze uspokojivě, neboť každá úroveň nabízí řadu možných pohledů a podúrovní.

Literatura: Thomas C. Scott-Phillips et al., "Evolutionary Theory and the Ultimate-Proximate Distinction in the Human Behavioral Sciences", *Perspectives on Psychological Science*, Vol. 6, No. 1 (2011), s. 38-47.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ